

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:

Helység:	12 korona	Egész évre:	20 korona
Magyarországon:	6	Félévre:	10
Magyarországon kívül:	8	Negyed évre:	5
Egy hóra:	1	Egy hónapra:	2

A szerkesztésért felelős
Kutasi Imre
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)
Kia dőhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fe

A nyomor enyhítése.

Debreczen május 6.

Aki tudomány tárgyává akarta tenni a nyomort, jótékonyt, meg a szociálizmust, annak pompás studiummal kínálkozott az idejé. Nyomor volt elég a jótékony gyakorlatára is nagyobb mérveket öltött és a társadalom rendének ostromló is tevénykedtek.

A jótékony gyakorlatára helyes mederbe terelődött. Megszűnt speciálizálni egyes szegényekre. És nem keresik, hogy ki a szegény; aki kér kenyeret, az kap. A közönség szélesebb rétegei is feltárták jótékony szívüket, de nem fillért adnak, hanem enni-inni, szóval az éhséget csilapítják. Lehet, hogy ez resteltesebb az egyes szegényeknek, de biztosabb hatású. Mert a szegények nagy tömegét egyenlően látja el: csillapítja az éhséget. Ez a demokrácia a jótékonyágban.

De vannak ennek a demokráciának árnyoldalai is. Első sorban az, hogy a szegények magukat a végveszedelemtől biztosítva érzik s így lehet fennhéjázó szegény, bár alázatosnak kellene lenni. Lehet aztán a szegény munkakerülő. Csakugyan akadnak példák, hogy a szegény nem vállalt olcsó munkát, mert a mindennapi kenyere ugys megvan.

A mit igazán nagy érdeklődéssel fi-

gyeltünk meg, az a szegények önértetének ébredése akkor, a mikor a társadalom a maga jótékonyágával biztosította számukra a mindennapi kenyeret. Egy jótékony adomány felosztásáról volt szó.

A hatóság maga akarta felosztani a munkanélküliek azonban maguk akarják felosztani és semhogy a hatóság felosztását elfogadják, inkább lemondtak a jótékony adományról. Ez a büszkeség kívülről sugalt és nem helyes. A szegény ember pszichológiája nem az, hogy göggel fogadja a jótékonyt, hanem hálás önmegadással.

Azok a munkanélküliek, akik csak a maguk megállapította pénzfelosztást ismerik el, vagy nem igazi szegények, vagy tévtanoktól félrevezetett emberek. Az elsőt nem bírják feltételezni, mert tudjuk mily nagy a nyomor. Fell kell tennünk tehát a második esetet és azt hisszük nem is igen csalódunk feltevésünkben. Azok a munkanélküliek szaturálva vannak olyan tanoktól amelyek jól hangzanak munkáspártok politikai vagy propaganda gyűlésein de nem hangzanak jól a jótékonyt igénybe vevők ajkairól.

Nagyra tudnám tartani azt, aki éhhalálra szánta magát, csakhogy el ne kelljen fogadnia az alamizsnát de aki alamizsnáért jött a bankárhoz ne restelje, ha a bankár nemsajátkezüleg hanem az inasával nyújtatja át az alamizsnát.

Am ezen felmerült vizás eset mellett is megtudunk maradni azon álláspont mellett, hogy a jótékonyt mégis csak ellenszere a társadalmi tévtanok terjedésének. Csak gondoskodják a társadalom pátriárkárisan a munkán kívüli s a munkán belüli nyomorúság enyhítéséről. Mennél magasabb nívóju lesz az a gondoskodás meg vagyunk győződve, annál kisebb mértékű lesz a társadalmi tévtanok terjedése. Mert a nagy tömeg. — ha nyomort nem szenved, nem fogékony olyan mozgalmak iránt melyeknek jelszava küzdeni a nyomor ellen.

A nyomor ellen küzd a jótékonyt is, csakhogy más eszközökkel. Hogy e más eszközök mennyire válnak be, annak olyan széleskörű próbáját még hem láttuk nálunk mint az ezidei jótékony mozgalmakban, amelyek kell, hogy fölemeljék azok lelkét, akik a jótékonyt élvezik.

Hogyan öltözködünk nyáron?

Debreczen, máj. 7.

A czélszerű öltözködés a legkiválóbb higiénikusok egybehangzó véleménye szerint nemcsak a testi kényelemnek szolgál, hanem az egészségnek is lényeges előmozdítója. Ez olyan elv, mely régi ugyan, de még sem lehet eléggé hangoztatni, mert unos-

győzedelmes király életében először érezte, hogy szégyenletes vereség érte s nagy busongással hagyta el a várost.

Mit ért neki az, hogy e föld minden hatalmasságát meghódította a vérontással, ha egy egyszerű gondolkozó kezének egyetlen megvető mozdulatával mindezt félre tolhatta? És Diogenes a maga önmegelégedésével nem diadalmasabban győzte-e le a világot, mint a nagy király óriási seregével? Nagy Sándor szívében a megaláztatás égő érzése nem akart lenyugodni. A gondolatai folyton Korinth felé száltak s mielőtt a nap lenyugodott volna, visszafordult kíséretével együtt, hogy még egyszer beszélhesen a bölcs emberrel. Még nem ért a város kapujához, mikor Korinth archontja már eléje lovagolt.

— Ó nagy király — szól az archont — csakugyan igaz, hogy Diogenes semmi egyebet nem akart kérni tőled, csak azt, hogy ne álld el előle a napot.

— Igaz, — válaszolt a király — de honnan tudod te ezt?

— Magától Diogenestől. — aki nekem ezt azonnal elmondotta; kérék, engedd meg, hogy ezért a sérelemért bosszút álljak rajta.

Nagy Sándor tiltakozólag intett a kezével s tovább lovagolt. Mikor a városba ért, egy agg bíró utját állta s így szólt hozzá:

— Kérék, engedd meg nekünk kegyesen, hogy Diogenest bírói székünk elé állítsuk, mert tudjuk, hogy mit mondott neked.

— És kitől tudtátok meg?

Tárcza.

PALOK. *)

I.

Elmondok én minden napon egy imát:
Hadd muljon el végre minden, a mi bánt!
Ha kizugott, a vihar is elpihen...
Szeretne már megpihenni a szívem.

Te akard csak, én jóságos Teremtőm:
És egy serral több lesz majd a temetőn...
Gyenge a szív és oly nehéz a bánat...
Én istenem, hallgasd meg az imámat!

II.

Édes anyám legszebb lánya
Én vagyok, mindenki látja.
A ki rám néz, szeret mindjárt...
Édes anyám is csak így járt.

A házuknál sok a kérő,
De nincs köztük sokat érő;
Kosarat adok én mindnek;
Édes anyám is csak így tett.

Megvárom én az igazit,
Kibez a szívem igazit...
Egyet szeretek én mindig: —
Édes anyám tanított így.

III.

A mi engem régtől kinez
Másnak nem is fájhat;

*) E szép költeményekre felhívjuk olvasóink figyelmét.

A mi másnak édes öröm,
Nekem sötét bánat.
Szerelem van szívem mélyén;
Kísér, követ, jön velem;
Minden, a mit érzek, egy nagy
El nem muló szerelem.

Megremeg a bokor ága
A pajkos szellőtől...
Megreszket az én lelkem is:
Butól, gyötrelemtől.
Beszélgetnek künn az ágak,
Suttognak a levelek...
Oh csak az én vágó lelkem
Nem beszélhet te veled!

IV.

Haragudtam az uramra, megbántott,
Ez a rövid harag nekünk nem ártott:
Annál jobban, igazabban szeretünk;
Nem tart soká haragot a mi szívünk.

Ha az uram haragszik is, nem bánom:
Reggel kezdte, az estét csak elvárom,
Ha ekkor sem hajlik még a békére:
Édes csókkal kibékitem végtére.

Dezső Ferencz.

Különös történetek.

Hiuságok hiusága.

Mikor Nagy Sándor arra a kérdésre, hogy micsoda kegyben részesíthetné, a bölcs Diogenestől csak azt a választ kapta: »Kérék, ne vesd rám az árnyékokat«, ... a

untalan vétenek ellene. A modern ember, a mai generáció puhán nevelt fia, a többi között azzal is, hogy tulságosan meleg ruhát visel, nemcsak télen, de nyáron is. Holott annak nagy a hátránya. Első sorban azért, mert tulságosan megizzasztja a testet, érzékenynyé teszi a bőrt a levegő hőfoki változataival szemben. Azért is annyi a csuszban szenvedő és még nyáron is náthás ember a mai világban.

Milyen legyen sajátképpen a nyári viseletünk, hogy mindenben megfeleljen a higiénia szabályainak? Első sorban olyan, hogy a testet megvédje a külső temperatura ingadozásai ellenében. Hogy például öltözetlen állapotban is jól érezzük magunkat, a levegő hőfokának állandóan 35 és 37 Celsius foknak kellene lennie, de mivel ez az állandóság nincs meg, a ruházatkodásnak kell azt kipótolni. A plusz a viseletben épp úgy ártalmára van az egészségnek, mint a minusz.

A második kellék pedig az, hogy a ruhát jól átaljálja a levegő. Épp úgy kell szellőztetni, mint a hálószobát, leginkább akkor, mikor benne vagyunk. A rosszul szellőztethető ruházat kellemetlen érzést okoz, olyan érzést kelt, mintha nagy súly nehezedne ránk és azonfelül, minthogy a test kigőzölögése el nem párologhat, hanem benne marad a ruhában, mindenféle miázmával telíti.

A nyári viselet tehát bő legyen és kerülje a szoroson a testhez simuló öltönyrészeket, minők a szűk gallér, a szoros öv, a mellfüzű és a szűkre szabott kabát. Hogy

melyik szövet a legalkalmasabb? A vászon egymagában nem felel meg, mert az izzadságot a felszínén tartja meg, ahol csakhamar lehül és a bőrrrel való érintkezésben nagyon kellemetlen érzést okoz. Sokkal jobb a gyapjukelme, mert nemcsak hogy felszívja a test kigőzölögő páráit, de át is bocsátja, el is párologtatja azokat. Legcélszerűbb azonban a gyapjullanel-szövet, ugy könnyűségénél fogva, mint azért is, mert a levegő cirkulációját lehetővé teszi. Egyetlen hátránya, hogy nagyon hamar kopik. A gyapot-trikminőt ruhaszövet azért ajánlható, mivel vékony, de viszont neki, épp úgy, mint minden gyapjuszövetnek, az a hátránya, hogy ingerli a bőrt és viszketést okoz. Aki nek módjában áll, azzal segíthet a bajon, hogy alsó ruházatát selyemtrikó-szövetből készítteti. Ebben megvan minden szükséges kellék, csak ne volna olyan nagyon drága!

A nyári viselet alsó részéről, annál, mely közvetlenül érintkezik a tettel, arra legyünk tehát tekintettel, hogy szövete ne ingerelje a bőrt és áthocsássa a test kigőzölögését. A felső részénél, a kabátnál, mel-lényénél és nadrágnál arra ügyeljünk, hogy a testet 35 Celsius fokon tartsa ne szorítsa, könnyen szellőztethető legyen, a levegő hozzájárulását ki ne zárja. A cipőviseletben is szem előtt tartsuk a kényelmi szempontot, de azért a nagyon kivágott cipő még sem felel meg, mivelhogy a por nagyon is könnyen hozzáfér a lábhoz és az izzadsággal egyetemben felmarja a bőrt. A kalap könnyű legyen, kissé tág, fent egy nyílással,

meleg a levegőt hozzáengedi és a karimája megvédje a szemet a napsugár ellenében. Nyakkendő vagy egyáltalában ne viseljünk, vagy csak kicsit és könnyűt, a keztyű viselése nyáron is csak azoknak való, kik a hiuságoknak, a káz fehérségének szivesen feláldozzák a kényelmi szempontot.

A szunyogok és a zsir.

Mióta az az állítás, hogy a váltólázat szunyogcsipések okozzák, fölmerült és mióta a tudományos buvárlatok az állítás alapos-ságát megerősítik, azóta a szunyogok iránt az érdeklődés megnövekedett.

Nemcsak mint kellemetlen, de mint veszedelmes lényt is tekintik s így a szunyogkérdés napirendre került.

Eddig leginkább Itáliának nem annyira kék egü és narancstermő, mint inkább m csaras részén tanulmányozták, de most már a vizsgálódás más országokban is kezdetét veszi.

Egyes helyeken ugyan még csak afölött vitatkoznak, hogy a szunyog valóban terjeszti-e maláriát, máshol azonban a védekezés terén kísérleteznek ugy okoskodván, hogy az embereket a szunyog csipése ellen kell megvédelmezni, mert ha ez sikerül, akkor a nagyobb bajnak eleje lesz véve.

Oláhország egészségügyi tanácsa most az ország összes orvosaihoz körlevelet küldött, amelyben megfigyelésre kéri őket.

Az egészségügyi tanács elmondja, hogy Romániában a parasztok a szunyogok csipése ellen ugy védekeznek, hogy testük

— Diogenestől magától, aki még el is dicsekedett vele, hogy milyen neveletlen volt veled szemben.

S bárki látta is az utcán, hogy a nagy király jön, bárki merészelt is megszólítani, mindenki vagy magától a bölcstől hallotta a nagy gorombaságot, vagy valami fecsegő hizelgőtől, akinek a bölcse mondotta el. A király végre is visszafordította lovát s vidáman hagyta el a várost, amelybe az imént oly gondolkozva és bnsongva tért vissza.

— Ki a kisebbik közülünk, az-e, a ki erejében bizva az emberek fölötti uralomért küzd, vagy pedig az, aki a lemondás bölcse-ségével vadászik arra, hogy őt csodálják? ... És ki a hiubb, az-e, aki nyíltan vágyódik a világ örömeire, vagy az, aki titokban vágyakozik rá, nyíltan pedig gyalazza?

A nagy király hosszas utazásai alkalmával sok bölcse embernek föladata ezt a kérdést, de mind sokkal okosabb volt, hogy sem ne neki adott volna igazat.

A nép embere.

Mikor Camille Démoulin utolsó színészi poseával föllépett a vérpadra s a guillotine bárdja törzsétől elválasztotta a fejét, az emberek sorsát intéző Hatalom szolgálóit elvitték az elhunytak országába.

— Hova visztek? — kérdezte Camille nagy hangon. — Vigyetek a szabadság templomába, hogy elvegyem tettemnek a jutalmát!

S a Szabadság istennője elé vitték, a ki komolyan és egyedül trónolt egy gránit-székén.

— Ki vagy? — kérdezte az istennő szelid komolysággal.

— Camille Démoulin! — kiáltott oly nagy hangon, mintha az ő nevének örökké kellene hangzania.

— És mit cselekedtél?

— Segítetttem megalapítani az országodat a földön. Szavam annyira föllekesítette az emberiséget, hogy megbuktatta a ki-

rályokat s udvaronczaikat kiirtotta, mert a beszédemnek a hatalma uralkoott a népen.

— És hogyan próbáltad ki ezt a hatalmat? A tömegre olyan gondolatokat kényszerítettél rá, a mely ellen ostobaságuk és daczuk sokáig küzdött? Szembeszállottál a téveszméikkel s legyőzted a szűkkeblűségüket? Azt mondottad, a mit nem akartak hallani? Olyan nagy és szent dolgokra birtad rá őket, a melyeket azelőtt gunyosan vissza utasítottak?

— Nagy istennő, — válaszolt Camille, — a tömeget ilyesmivel nem lehet megnyerni. A hallgatóimnak csak azt mondtam, a mi már nekik is a nyelvükön volt s az én szájból csak azt hallották, a mit az ő szívük titokban már régóta mondogattak.

— Tehát csak a maguk gondolatait helyeselték akkor, a mikor a te szavaid tetszettek nekik.

— És te nem a mesterük, hanem a tanítványuk voltál?

— Nagy Istennő, te most talán fölfedezted az én sikereim titkát.

— Akkor hát eredj innen. A királyok udvaronczaikat csak azért buktattad meg, hogy a nép udvaronczaikat állítsd a helyükre.

A te számodra nincs hely a szabadság templomában.

A próbakő.

Egy fiatal szobrász, a ki művével évekig hiába törekedett elismerésre és hírnévre végre művével sikert aratott. Kassandrája, a melyet kiállított, még a szigorú műkritikusoknak is tetszett. Követelték, hogy ezt a szobrot a város muzeumában helyezték el s a művész eddig ismeretlen nevét emlegették mindenütt.

Az ifjú szobrász azonban a hírnévnek még sem örült annyira, mint remélte. Mert a részegítő önszeretet mellé odaállott a ké-

ker valódi értéket akarta kipuhatolni. Ha a művész azt a művet, melylyel oly hirtelen fölkelte az egész város figyelmét, össze-mérte többi műveivel, a melyeket a műterem zugában már vastag porréteg borított, szinte ugy képzelte, hogy a siker magva nem okvetlenül magában a műben rejlett, hanem talán csak a véletlen szeszélyének köszönhető s a véletlen holnap ismét visszaveheti tőle azt, amit jó kedvében ma ajándékozott neki. S a művész a következő éjszaka nagyon nyugtalanul hanykolódott az ágyában. Félig már elaludt, mikor három génius odaállt eléje.

— En vagyok a hírnév — szölt az egyik; — jriszen tépett borostyánt hozok neked.

— Már méltatlan fejekre is adtál borostyán koszorút; a te ajándékod nem oszlatja el a kétségemet.

— En a nép kegye vagyok, — szölt a másik Génius. — Uj műveddel magadhoz csalogattál s ha akarom: mindenki csak a te nevedet emlegeti.

— A nép kegyében a hizelgők is része-sülnek s a nép kegye holnap megbuktatja azt, akit tegnap fölmagasztalt.

Odament hozzá a harmadik Génius is, egy utálatos, kancsal szemű, ránczos arcza női perszóna.

— En az irigység vagyok, hápogott s művésztársaidnak a szívében lakozom.

— És engem keresel?

— Minden gondolatom itt jár körül-

löttem.

— Ó, fogadd hálás köszönetemet a látogadért — kiáltott fel igen nagy örömmel a művész.

— Most már tudom, hogy a sikerem igaz és becsületes volt!

... És elaludt, — boldog mosolyal

ajkan.

Oscar Blumenthal.

födetlen részét zsirral bekenik. Ezután pedig föiteszi a kérdést, hogy a zsir mennyiben használ a szunyogcsipés ellen?

Végül arra hívja föl az orvosokat, hogy a maláriás vidéken lakó parasztokat kapacitálják, még pedig arra, hogy ne közönséges zsirral, hanem 2.3 fokos karbolsavval vegyített zsirral kenekedjenek, mert igeu valószínű, hogy a szunyognak az ilyen zsir még kevésbé kedves, mint a közönséges.

Ennek a körlevélnek persze valami nagy haszna nem lesz, mert a paraszt a tudomány érdekében aligha kísérletezik. Az ilyen dolgot az orvosok magukon szokták kipróbálni, de nem Romániában, ahol erre a célra a parasztokat szemelik ki.

Bármint álljon is azonban a dolog, az bizonyos, hogy a szunyogok csipése ellen valamilyen szert kitalálni nagyon üdvös volna, eltekintve a maláriától. Ez esetben Velenczének a nyári hónapokban nagyobb idegenforgalma lenne, mert hát a szállók tulajdonosai nemcsak kényelmesen berendezett szobát, de ezenkívül szunyogcsipés elleni zsirtis adnának a vendégeiknek, éppen úgy, mint ahogy most a szobához gyertyával is szolgálnak.

A kézdivásárhelyi Ikarusz.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, máj. 6.

Daedalusz megtanította a fiát, Ikaruszt repülni. Ikarusz azonban nagyon közel ért a naphoz, a viasz leolvadt a szárnyáról és ő a tengerbe pottyant.

Ennek idestova néhány ezer esztendeje. Ikarusznak sok utódja van sőt egy utódja Kézdivásárhelyen is akadt.

Köpeczi-Bocz József odavaló rendőrkapitányról van szó, kiről megirtuk, hogy ő is foglalkozik a repülőgépek problémájával.

Rajta tultett egy kézdivásárhelyi kereskedő, ki tényleg megpróbált repülni, és jóval régebben történt az ő esete (mely a szó szoros értelmében eset). Ez a kézdivásárhelyi Ikarusz csinált magának két hatalmas szárnyat, amit udvarának libái keserültek meg. Szép szárny volt, olyan mint a sasé. De Ikarusznak azt is látta, hogy a madaraknak nemcsak szárnya, de tollazata is van.

A természetet ujjmutatásán indulva, tele-ragasztotta hátát, mellét, fejét, orrát, fülét, kezét, lábát, pihével, tollal.

Két legény a hátára erősítette a szárnyat. Ikarusz néhányszor meglóbálta a karját és úgy tetszett neki, — hogy már szinte repül.

Felmászott a csüre tetejére, hogy nagyobb lendületet végezhesen. Mikor már a csür tetején volt, kissé megszálta az aggodalom, tehát mind a két lábára kötelet erősített és a kötelek lelógó végét két markos legény kezébe nyomta, mondván:

— Ha nagyon messzire találnék repülni huzzatok vissza!

Erre kitérte a két karját, felnézett a levegőbe és nagyot ugrott a nap felé. Tudj isten, hol, merre járhatott, de egyszerre csak szilárdat érzett maga alatt. Fű volt körülötte megismerte a pásztortáskát, zsályát, boglárkát és ebből sejtette, hogy a földön van.

Ebben a hitében megerősítette két mar-

kos ember, — kik nagy igyekezettel láttak hozzá, hogy elevenre dörzsöljék. Szóval, repülése úgy végződött, mint Ikaruszé, csak szerencséjére nem volt alatta tenger, hanem az erdélyi anyaföld, mely visszafogadta a hűt lenné vált, de megtért fiut.

Öngyilkos diák.

Szomoruan végződött tréfa.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, máj. 2.

Mindenki ismeri azt a kedves, vidám népdalt, mely eképp kezdődik:

Ki volt itt, ki volt itt?

Kinek a pipája maradt itt?

Ez a pajkos dal, mint szomorú, lesújtó refrén fog megcsendülni egy szabadkai házaspár fülében, valahányszor az életben halani fogják. Fiok korai halálát okozta a dal.

A szabadkai főgimnáziumban huszonegy diákot büntettek meg korcsmázás miatt, egyet pedig csendesesen eltávolítottak.

A huszonegy diák közül az egyiknek Kovács Gyula hetedik osztályu tanulóinak lelkiismeretét még egy másik diákcsiny is terhelte és attól való félelmében, hogy e kettős vétségért kicsapják az iskolából, öngyilkos lett. A másik diákcsinyt ő maga mondja el levelében, melyet szüleikhez írt:

— Német óra előtt — írja — elmentem a tábla előtt és eszembe jutott ez a dal:

Ki volt itt, ki volt itt?

Kinek a pipája maradt itt?

Felírtam a táblára: semmi rossz szándékból, Összehasonlítotam, hogy szól ez németül, elfeledtem letörülni és a helyemre mentem. R. tanár bejött s a táblán a verset meglátva, rettenetes dühvel kérdezte, ki írta ezt ide.

Nem mertem megmondani. Négy óra-kor lementem az igazgatóhoz és bátran elmondtam, hogy én voltam, de elmondtam, hogy nem rosszaságból tettem. És megkezdődött újból az inkvizíció. Megmondta az igazgató, hogy ez újabb fegyelmi, várjam végét. Tudtam, hogy kicsapás lesz a vége, de ezt nem érem meg.

Nem is érte meg. Tegnap délután kellett volna lenni a konferenciának, mely róla ítélik, de már délelőtt Kovács Gyula a palicsi uton revolverrel halántékon lőtte magát. Négy lövése nem talált, az ötödik a halálba vitte.

Szines fotografiák.

— május 6.

A kormányozható léghajó problémáján felül csak a szines fotografálás problémája okozott több fejtörést az utóbbi évtizedek feltalálóinak.

A szines fotografálás művészetét, mint tudvalevő, sokan feltalálták már, de szinesen fotografálni azért maig senki sem tudott.

Egy berni távirat hozza most a hírt, — hogy Gurtner, fiatal svájci amatőr-fotografusnak sikerült a csomós problémát megoldania, sikerült szinesen fotografálnia és kísérletei, melyekkel találmányát tegnapelőtt a berni tényképező-egyesületben bemutatta, a legnagyobb csodálatot keltették.

Bemutatott egyebek között egy papiros képet, a mely tarka színű kajdácokat ábrázol. A szinek gazdagsága bámulatos ezen a

képen; nem csak az alapszineket adja vissza a kép (az egy biborveres kivételével) hanem a kevert-szinek is tökéletesen egyeznek az eredetivel; nincs az az utólagos átfestés, a mely kiállná az összehasonlítást ezekkel a szinkekkel.

Gurtner eljárásának csinját-binját nagyon titkolja, mert találmányára csak később, majd ha tökéletesebb lesz már, akar szabadalmat kérni. Gurtner erősködve állítja, hogy a szinek pusztán a fény behatas következtében keletkeztek. Negativot ugyan be nem mutatott, de úgy hallik, hogy a negatívum nem szines, csak sokkal finomabb árnyéklakat tüntet föl, mint a közönséges negatívumok.

Hogy a szinek interferenciás szinek volnának, mint például a szappanbuborék színjátéka, a feltaláló tagadja. A Gurtner-féle szines fotografirozáshoz igen erős lencse és 10—20 másodpercnyi világítás szükséges; de, mint mondja, készített ő már két másodpercnyi exponálással is szines képet.

Szakértők azt hiszik, hogy Gurtner találmánya a szintan részleges módosulását is magával vonhatja. Gurtner különben nem tanult fizikus, hanem, mint említettük, csak ügyes amatőr-fotografus, a ki sokat kísérletezett s a kit a pusztá véletlen segített fölfedezésére.

Spiri tiszta lakodalom szellemek találkozása.

Londonban a napokban spiritiszta-esküvő volt. Két médium frigyét áldották meg az anyakönyvi hivatalban. A lakomán, mint egy londoni ujságban olvassuk, részt vették Shakespeare, Byron, Franklin Benjamin stb. kiváló szellemek.

A lapok csak ilyen röviden emlékeznek meg erről a ritka eseményről, ami teljesen érthetetlen és indokolatlan. Ismerek vidéki hírlapot, amely olykor a szerkesztő távollétében csak havonként jelenik meg s abban olvastam már azt is, hogy milyen fényes volt a segédjegyző esküvője, melyen a végrehajtó mondta az első tósztot. A házasság életet szellemes ötletességgel a lánchidhoz hasonlította s a végén óriási hatást ért.

Ezért hivatottnak érzem magam arra, hogy kiegészítsem a hiányos tudósítást, ami bizonyára néhány olyan író kenyéririgységéből kifolyólag lett megrövidítve, akik nem tartják a mottóban jelzett tehetséges ifju írókat elég tekintélyeknek. Tehát:

»A spiritiszta lakodalom várakozáson felül sikerült. Az anyakönyvi hivatal hajója (ad vocem: templom hajója) színültig megtelt előkelő közönséggel, Petőfi őrnagy egyenruhában jelent meg, ott voltak továbbá Bonaparte Napoleon, Goethe, Schiller, Lamartin, Brassai bácsi, Liszt Ferencz, Tegethoff, Aeneas és Didó.

Az egyházi áldást a polgári kötés után Huszt János adta a boldog ifju párra. Az a körülmény, hogy egyikük sem huszita, nem változtat semmit a dolgon s annyiban hozható a lakzival kapcsolatba, hogy huszan voltak a vendégek.

Ay orgonán Mendelssohn maga játszott a Lohengrin nászindulóját.

Az új pár kocsiját Tokió húzta. — Általános feltűnést keltett, hogy a hajdani hi-

res favorit — tormásvirslí alakjában jelent meg.

A lakomán számos felköszöntőt mondtak. Ezek közül legérdekesebb Shakespeare Wilmosné, aki a szegedi polgári dráma bírói iránt fejezte ki a legmélyebb részvétét. Az új házasságról nem emlékezett meg.

— Nagy szenzációt keltett egy rejtélyes hang, amely azt kiáltotta a menyasszony felé:

— Csak úgy lesz boldog a házasságtok ha sohasem fogsz zongorázni.

Később kisült, hogy egy tizenhatodik századbéli zongoraművész beszélt.

Ejtfél után még lángírás is jelent meg a falon:

— Mene tekel . . .
Az új pár ezt magára vonatkoztatta és hamarosan el is ment.

Ime, így kellett volna megírni a spiritalista lakodalmat!

N A P I H I R E K

Fényes cigány lakodalom.

„Lesz még cigány lakodalom. Lesz lány kenyér az asztalon”, — mondogatták a cigányok hetekkel ezelőtt. De lett is tegnap!

Már reggel óta kezdtek sütni, főzni a lakadalmas háznál. Kappanak, csirkék, libák sütek bornyu báránysok sísteregtek a jó csepegtős zsirban. Bélesek, kalácsok meg Isten a megmondhatója, hogy mik nem készültek e nevezetes nap emlékére.

Délután aztán kezdtek gyülekezni a lakadalmasok Erzsébet utcán a vőlegény lakásán. De hogyan voltak felöltözködve, a férfiak: frakk, lakkcipő, fehér keztyű, figaro, dehogyan czilinder, a nők: talpig selyemben felbodorított hajakkal sárgaczipőben. Mondhatom hogy Farao ivadékai kitétek magukért. Még a fiuk is czilindert tettek a fejükre.

Hát még a fiakkerek? felszalagozva felbokréta az üldöhek párnáin egész virág füzérek díszlettek orgonából gyöngyvirágból. De még a kocsis ostarát is evvel vonták be.

Innen a menyasszonyért indultak. onnan a nagytemplomba, hol a pap összeadta őket, már mint Körtei Bálint és Rácz Emma házasságát.

Innen oszt haza, hol gazdagon felterített asztal várta őket. Megjegyzendő, hogy az új házasság négy ló által vont hintóban foglaltak helyet. Az asztal csak úgy görnyedt a sok jó enni, inni való alatt. Minden volt ott amit csak a száj és szem megkívánhat. Csak a pap olyan d a r d o t h o g y n a ! H o g y h á n y f é l e étel volt annak csak az Isten a megmondhatója. Ugy bizony! Még pinczerek hordták széjjel az enni valókat.

Vacsora után a fiatalok tánczra kerekedtek (tán még most is járják) az öregek pedig pipálva, gyöngyöző bor ivása mellett beszélgettek a régi jó időről, mikor nem volt ritkaság az ilyen fényes cigánylakodalom.

— **Zárszámadás** Debreczen sz. kir. város házi pénztárának és a házi pénztár által kezelt alapítványoknak 1801. zárszámadása elkészítvén, azaz 1901. évi XXI. k. t. cz. 17-ik szakasza értelmében folyó év május hó 6-ik napjától kezdődőleg 15 napi közszemlére a város számvevői hivatalánál kitétetik s az ott hivatalos órák alatt megtekinthető.

Miről a város adózó lakossága azzal értesítettek, hogy a zárszámadásra vonatkozó észrevételek és kifogások a folyó hó 23-ik napjára kitűzött közgyűlés előtt 5 nappal a városi Tanácshoz beadandók.

— **Jogisz estély.** A debreczeni joghallgatók önképző-köre folyó évi május hó 15-én a »Bika« disztermében estélyt tart, melynek tiszta jövedelme a Kör könyvtára javára fog fordíttatni. Az estély műsora a következő: 1. Beethoven 6. ik Quartette. Előadják: Alber József, Dénes Arthur, Pásztor Gyula és Schwarcz József urak. 2. Megnyitó. Tartja: Thót László, a Kör elnöke. 3. Ábrányi-Székelly: »Magyar ábránd.« Zongorán előadja: Pavelkó Jolán urhölgy. 4. Komoly szavalt: Baloghné Békessy Rózsa urnőtől. 5. Gordonka-solo: ifj. Sporzon Pál urtól. 6. »A siker.« Humoreszk. Irta és fölolvasa: Vadász Nándor ur. 7. Énekszámok. Zivuska Irén urhölgytől; Zongorán kíséri: Kardos Endre ur. Szünet. 8. Vig monológ. Előadja: Fehér Margit urhölgy. 9. »Bánkbán«, Erkeltől, egyveleg, Czibalmón előadja: Bernáth Gizella urhölgy. 10. Hegedű-solo. Előadja: Weszprémy Andor ur. Zongorán kíséri: Pavelkó Jolán urhölgy. 11. Vig szavalt, Mészáros Károly urtól. 12. Huber: »Csatadal.« Előadja főiskolai Énekkar. Belépti-díjak: Páholyjegy (4 személyre): 5 korona. Ülőhely: 1 korona. Állóhely: 60 fillér. Jegyek válthatók: Zádor Lajos és Szent-Királyi Tivadar urak üzleteiben május 15-én délig és este a pénztárnál. Kezdeté fél 8 órakor.

— **Verekedésért elítélve.** Gerőczy János a múlt év október 3-ikán egy bottal minden ok nélkül megtámadta Andiró Imrét a kinek a bal karját eltörte és fején súlyos sérülést szenvedett. Tegnap ítélkezett felette a debreczeni kir. törvényszék dr. Oláh Miklós kir. törv. széki bíró elnökle mellett és brutális tette miatt 7 havi börtönre ítélte. Az elítélt fellebbezett.

— **Sikkasztás vádja alól felmentve.** Nem a legrendesebb volt a Sári Mihályék házi élete. Gyakran napirenden volt a veszekedés és czivodás. Egyszer aztán a Sári Mihály kedves élete párja elővette a kölcsönös segítő egyesülettől kapott betéti könyvecskét és befizetés céljára kért az urától 3 korona 60 fillért, ezt a könyvbe bevezette a készpénzzel pedig elszőkött. Sikkasztás büntette miatt vádolva állott a debreczeni kir. törvényszék előtt. dr. Bálint István kir. ügyész azonban nem látta beigazoltnak a sikkasztás vádját, mert a férjén kívül senkit sem károsított meg, azért Sári Mihályné ellen a vádat elejtette. Ennek alapján a törvényszék felmentő ítéletet hozott.

— **Magyar név.** Fischer Áron dr., nagy létaí orvos és kiskorú gyermekei Albert és Andor vezetéknévüket a belügyminiszter engedelmével »Halász«-ra magyarosították.

— **A királyné barátja.** A görög husvétünnepnek alatt, mint Athénből írják, érdemes jelenet játszódott le egy athéni kaszárnyában. A királyi pár ősi szokás szerint meglátogatta a katonákat. A görög király régi husvétünnepét szerinte a kezében levő husvétü piros tojását odaütötte minden egyes katona piros tojásához és azon mulattak, hogy melyiknek a tojása törik szét. Azalatt a görög királyné egy tüzerközemberrel beszélgetett. A király ekkor hozzája lépett és kérdezte:

— Honnan ismered a királynét?

A tüzer bátran felelt:

— A királyné az én barátnóm, felség.

Mikor a múlt évben a kórházban feküdtem, ő ápolt engem.

— **Monte Karló számadása.** Sokat irtak már Monte-Karlóról, a világ legnagyobb játékbankjáról, hol néhány óra alatt vagyontömegek usznak el a forgó szerencsén. A játékbank most tette közre számadását évi jövedelméről és kiadásairól. A bank évi jövedelme legutóbb tizenkét millió forint volt. Az előző évi jövedelemhez képest ez 35,000 forintnyi csökkenést jelent. A játékbank kiadásai nagyon sokfélék. Nemrég új szerződést kötött a monakói fejedelemmel és ezért a fejedelem öt millió forintot követelt. — A bank kölcsönt fész fel erre az összegre és emiatt kiadásait meg fogja apasztani. A monakói fejedelem az öt millió forintot felül évente hátszázézezer forintot kap, mert a játékbank fedezi a monakói fejedelemség összes kiadásait. Monakó boldog ország, mert ott senkinek sem kell adót fizetnie, mint hogy a bank gondoskodik a katonaság rendőrség, törvényszék fenntartásáról, közmunkáról, utak építéséről és jókarban tartásáról. Sőt a fejedelem még külön háromezrezer frankot kap a banktól testőrgárda tartására. A bank kiadásai között még a következő érdekes tételek szerepelnek: negyvenezer forint arra a célra, hogy a tönkrement játékosokat hazajukba visszautazzassák és négyszázézezer forint a külföldi, különösen a francia sajtó szubvencionálására, hogy ne támadják a játékbankot.

— **Őz helyett vadásztársát lötte agyon.** Lápos község erdejében múlt hó 19-én végzetes szerencsétlenség történt. Nagy András és Varga Sándor odaváló lakosok őzlesre mentek. Amint lesben állottak, Varga zörgést hallott a cserjésben. Azon hiszembe nem volt, hogy a vad megmozdult, odalött. Erre azonban vértagyasztó sikoltozás hallatszott, mert a vélt vad helyett Nagy Andrást lötte agyon.

— **Agynilött kísértet.** Elek Sándor acsádi plébános tegnapelőtt elment egy távolabb lakó barátjának látogatására, ahonnan csak másnap tért vissza. A harangozó és ennek fia tudta, hogy a plébános távol maradt, ennélfogva a fiatal Orbán este a plébániára ment hálni, hogy férfi legyen a háznál. Este a konyhában beszélgetett a fiatal Orbán a gazdasszonnyal és a cselédekkel, miközben a kísértetektől is. Ezzel a beszélgetéssel tértek azután nyugalomra. A fiatal Orbán ekkor elhatározta, hogy megijeszti a gazdasszonyt. Ejjfélkor fölkel, lepedőt terített magára s egy lámpával kezében benyitott a gazdasszony hálószobájába és megállott az asszony ágya mellett. Felébresztette, mondván:

— Minden jó lélek dicséri az urat!

Báló Teréz, amint meglátta, vánkosa alól kikapta a revolvért s azzal rálött a már akkor menekülő kísértetre. A tréfáló legényt mellbe találta a golyó. A szerencsétlen fiatal ember másnap reggel meghalt. Báló Terézt a vizsgálóbíró megérkezéséig őrizet alatt tartják.

— **Tizenhat esztendő öngyilkos.** Ebben az ideges században, a faluk szerény emberei között is hódít már minden divatos nyavaly. Ott is csakugy fordulnak elő házassági drámák, körmönfont családok, öngyilkosságok, mint a szalonok vendéglőjében élő emberek között. Nap-nap után hozza a posta a hírt,

hogy itt egy másik helye magát. — e álva van, m Legujabban ság hírét. B gényke a sz Mire reáka Hogy, az ug witte az öng

— **Hőzi** szöntött be pontjairól h völgy egyil május elsej erdőültet r A hó félmé déket.

— **Nég** képes level rőseiknek, kereskedel tében né zsebbevaló postán és a bélyeg van kerül a blo

— **A** csétlenség rint a kaál esti fél 8 ó egy Slag J kovácslegé kovácsmes kezett hazá len kovác rugva, — m e g e t a melynek metszették szelték. El láttára rém nai vasuti dr, vasuti csétlenség lan fiatal szállították

— **A** tatlan Blur devillistej Ó persze hisz abban valami so hogy ő m Egy szinir — aki val mint páci ment, de vissza. Ha rendelt m szedje, ak csolta nel nap egy től óta. napon az rokonom, ugy győst utasítást, Az orvos igen hiszi — mond jött és r vén falus megkért volt az a tanácsolt gondolom neki, hog olyan lev füvekből vos. »Eü gyógyító félrehit.

hogy itt egy parasztleány gyufaoldatot ivott, másik helyen egy öreg gazda felakasztotta magát. — egyszóval már a levegő is inficizálva van, mely akáczillatot hord a szárnyain. Legújabbán Patonáról vettük egy öngyilkosság híret. Bári Antal tízenhat esztendősen legényke a szénáspajtában felakasztotta magát. Mire reáakadtak, már nem volt benne élet. Hogy, az ugyszólván még gyermekembert mi vitte az öngyilkosságra, nem tudni.

— **Hőzivatar május elsején.** Hidegen köszöntött be május és az ország magasabb pontjairól hőzivatartokat jelentenek. A Tiszavölgy egyik magas pontján, Körösmezőn május elsején olyan hőzivatar támadt, hogy erdőültető munkások futva menekültek haza. A hó félméter magasságban borította a vidéket.

— **Négyfilléres bélyeg füzet.** Azok, akik képes levelezőlapokat szoktak küldeni ismerőseiknek, örömmel fogják venni, hogy a kereskedelmi miniszter rendelete következtében négyfilléres bélyegeket tartalmazó zsebbevaló jegyfüzeteket is árulnak már a postán és a trafikokban. Egy-egy füzetben 24 bélyeg van 96 fillér értékben és 2 fillérbe kerül a blokk.

— **A gyilkos vonat.** Aradról nagy szerencsétlenség híret írja meg levelezőnk: E szerencsétlenség kápolnai vasúti állomás közelében esti fél 8 órakor elindított gyorsvonat elűtött egy Slag József nevű fiatal, 22 éves kompoli kovácslegényt, a ki gazdájával, Éles Lajos kovácsmesterrel a vasúti sínek között igyekezett hazafelé a kaáli vásárból. A szerencsétlenség kovács legény, a ki alaposan be volt rugva, — nem vette észre a háta megett jöve gyorsvonatot, a melynek kerekei mindkét lábát töben metszették el s balkezéről az ujjakat is leszelték. Éles Lajos a véres szerencsétlenség láttára rémülten futott segítségért a kápolnai vasúti állomásra, honnan Pásztor Dezső dr. vasúti orvos nyomban kiment a szerencsétlenhez és sebeit bekötözte. A boldogtalan fiatal embert még azon éjjel kórházba szállították iszonyu kínok között kiszzenvedett.

— **A vaudevillista mint orvos.** A kikapadhatatlan Blum Ernő legutóbbi Journál d'un Vaudevillistájában orvosi tapasztalatairól cseveg. Ő persze Szeptikus ember és nem nagyon hisz abban, hogy az orvosi tudomány eddig valami sokra vitte volna. Aztán elmondja, hogy ő maga hogyan szerepelt mint orvos. Egy színházi orvost ismertem — írja Blum — aki valami gyomorhajban szenvedett és mint páciens egyik kollegájától a másikhoz ment, de mindegyiktől kétségbeesve jött vissza. Ha az egyik orvos valami orvosságot rendelt neki, a másik eltiltotta, hogy azt be ne szedje, akadt olyan kollegára, aki azt tanácsolta neki, hogy ásványvizet igyék. de másnap egy másik kollegája ép az ásványvizetől óvta. En aztán, hogy megtréfáljam, egy napon azt meséltem neki, hogy egy közeli rokonom, akinek ugyanaz a betegsége volt, úgy gyógyult ki a bajból, hogy követte azt az utasítást, melyet neki egy vén juhász adott. Az orvos a fejét rázta és nevetett. »Nem igen hiszik a vén juhások csodaszereiben» — mondta, — de egy pár nap mulva hozzám jött és miután újra hangsúlyozta, hogy a vén falusi boszorkánymestereknek nem hisz megkért mégis, hogy beszéljem el neki, mi volt az a szer, a melyet a vén rokonomnak tanácsolt. Nagy zavarban voltam és csakugy gondolomra így feleltem: »Azt tanácsolta neki, hogy egyék minden este, lefekvés után olyan levest, melyet holdfénynél szedett friss füvekből főztek.» »Butaság» mondotta az orvos. »En is azt hiszem, de a rokonomat ki gyógyította.» Pár nap mulva az orvos megint félrehitte. »Képzelve csak — akár

milyen ostobaság is, próbát tettem azzal a szerrel, melyet az ön vén juhásza a rokonának ajánlott.» A holdfénynél szedett füvevest ön kipróbálta? — »Igen.» — »Nos és az eredmény?« — »Szinte hihetelen, de azóta jobban érzem magam.» Ez az egyetlen gyógy mód, amelyet valaha rendeltem, morális gyógy mód, az igaz, de ezek a legjobbak. Meggyógyítottam valakit és pedig egy orvost egy vaudevillebe illő tréfával. Kétségtelen, hogy a vaudeville tréfa mindenkit meggyógyít. A legmeglepőbb pedig a dologban az, hogy amikor egy pár nap mulva én magam rontottam el a gyomromat és ép ahoz az orvoshoz fordultam, akit magam gyógyítottam ki, azt felelte, hogy próbáljam meg a vén juhász gyógy módját, mely ha a rokonomnak használt és őt is meggyógyította, kétségtelenül nekem is használni fog. És megvallom, úgy jártam, mint a marseillei ember, aki végtére maga is elhiszi, amit kigondolt. Az év végén az orvos elküldötte nekem gyógyításai jegyzékét és a híres levest rendelését is felszámította. Olyan furcsának találtam a dolgot, hogy csaknem mezfizettem. De hát amikor a »szellemes« válaszok pénzembe kerülnek, ez mindig gondolkodóvá tesz és végre is úgy ütöttem el a dolgot, hogy beküldtem az orvosnak ellenzámláimat, mely az övét teljesen parizálta.

— **Capus pénz.** Ezuttal is Capus ötletéről van szó, azonban nem a közönségesebb faj tabeliek közül. Olyan ötletéről, amely husz ezer frankot jövedelmezett neki és ebből is látnivaló, hogy milyen kitűnő. Capus akinek mostanában három darabja is műsoron van a párisi színházakban, a minap nagyobb mennyiségű tantiemhez jutott. Valami husz ezer frankocskát szedett össze egy kis fekete táskába s vidáman gyalogolt vele haza felé. Utközben betért egy kávéházba, ahol sokáig elbeszélgetett barátaival. Mikor eltávozott, az utcán ijedten vette észre, hogy pénzes tárczáját a kávéházban hagyta.

— Itt hagytam egy tárczát! toppant a pinczér elé követelő hangon.

— Itt? Az baj, — szól csodálkozva a pinczér, majd látható kíváncsisággal megkérdezte:

— Talán ékszerek is...

— Dehogy! dühösködött Capus.

Honnan venném én az ékszereket?

— Csak úgy gondoltam.

— Roszul gondolta.

— Három skorpió volt benne, egy barátomnak szántam.

— Skorpió? Hiszen az itt van, — udvariaskodott a pinczér s szaladt a táskáért.

— Ez az! nyult utána Capus.

— Hogy rugkapalóznak benne a besútiak, kockáztatta meg a pinczér s hajlongva köszönte meg a borraivalót. Csak mikor az író eltávozott, sóhajtott föl szomorúan:

— Mit csináltam volna én három skorpióval?

— Így legalább kaptam két frankot érte.

— **Népszínmű pályázat.** Porzsolt Kálmán, a Népszínház igazgatója száz aranyat ajánlott föl a népszínházi bizottságnak népszínmű pályázatra. A pályázati felhívás a napokban fog megjelenni s a bírálóbizottságot a népszínházi bizottság fogja összeállítani.

— **A megigézett ember.** Udvarhely vármegyében el van terjedve a nép között egy különös babona, mely szerint egyik ember megigézheti és beteggá teheti a másikat a szeme pillantásával. Erről a babonáról ezt olvassuk most az Ethnographia új füzetében:

Ha valakinek a feje fáj, étvágya nincs, szóval tenjárom beteg, arról azt mondják rendszeren, meg van igézve, vizet kell neki vetni. Szemmel verő, megrontó, vagy széke lyesen: igéző tulajdonsággal különösen a fekete villogó szemű nők, vagy a feketén összenőtt szemöldökű férfiak bírnak. Akit megigéztek, azt a következő módon szokták gyógyítani: Elővesznek (közönségesen: egy asszony) egy poharat, vagy ivóedényt, abba vizet töltenek, még pedig meg-megszakítva töltik, háromszor egymásután. Most a tüzhelyről a kemenczéből, vagy fűtőből kivesznek három vagy kilencz olyan eleven szentet és azt egyenkint beleteszik a pohárba, minden egyes betevésnél kézzel keresztet vetnek a pohárra, miközben a következő mondókat mormolják: Krisztus urunk elindula az arany hidhoz, találá az Igézetet, kérdé tőle, hova messz igézet? Megyek N. N. (annak nevét mondják, a ki a beteg) vérontására. Térj vissza igézet, menj el Atyának, Fiúnak, Szentléleknek nevében a kősziklához. Amen.

Uj üzlet megnyitás.

Gyarmathy János mészáros

Dégenfeld-tér 9 sz. (Csapó-u. sarok) Husárok: I rendű 50, II. r. 44 kr. 1 kgr. rostélyos 5 szeletben. Friss és füstölt sertéshus napi folyó árnál 4 krral olcsóbban. Vegyes hdeg felvágott állandóan friss. Virsli és szalvalade drbja 4 kr. Az üzlet reggel 6-tól este 8-ig nyitva. **Főüzlet: Bethlen-utca 29.** (saját ház). Itt a husárok: I. rendű. 48 kr. itt is mindenféle heutes czikkok kaphatók. **Vendéglősök megfelelő árengedményben részesülnek.**

Kiváló tisztelettel
Gyarmathy János.

Színház

A JÖVŐ HÉT MŰSORA:

Kedden, május 8 án, bérlet 178. szám. »A« — F. Kállay Lujza bucsufellépteül. Téli. Eredeti népszínmű 3 felvonásban.

Szerdán, május 7 én, bérlet 179. szám. »B« — az operette személyzet bucsufellépteül: A viczeadmírális. Operette 3 felvonásban.

Csütörtökön, május 9 én, bérlet 180. szám »C« — a drámai személyzet utolsó felvépteül és bucsuelőadásul: A bagdadi herczegnő. — Színmű 3 felvonásban. Írta: Dumas S.

* **A napfogyatkozás.** Tegnap harmadszor került színre B o k o r bizarr meséjű operettje. Az előadást közepes közönség nézte végig. Komlósy Emma énekszámai ma sem tévesztették el hatásukat. Szatmáry, Sziklay és Nagy Gyula kitűnően gondoskodtak arról, hogy állandó derűtségben tartsák a közönséget. Karacs szépen előadott énekszámával ért el nagy hatást. A rendezés összességében volt mint tegnap s csak a kórus árult el itt ott ingadozást.

Tőzsde.

— Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítása.

— Esti zárlat, —

Buza	» májusra	7.61
»	» októberre	7.69
Rozs	1901. októberre	6.75
Zab	1901. októberre	5.60
Tengeri	1901. májusra	5.32
»	» júliusra	5.39

Irányzat lanyha, Berlin 1 márkával erősöb.

Törvénytörés.

Delcasse missziója.

London, május 6. A Sunday Specialnak jelentik Párisból mai kelettel: Delcassé külügyminiszter pétervári missziójának általános eredményét még titokban tartják. Igen jól értesült körökben azt beszélik, hogy a politikai tárgyalások főpontjai a kínai és marokkói kérdések voltak. Witte pénzügyminiszter és Delcassé tanácskozásának főtárgya állítólag Oroszország pénzügyi helyzete volt. Witte — úgy mondják — nyíltan megmondta, hogy az oroszországi francia iparvállalatoknak a teljes tönkrementéstől való megmenntésére nincs más mód, mint hogy Franciaország legalább 500 millió franknyi kölcsönt adjon Oroszországnak. Delcassé visszatérése óta azon fáradozott, hogy a francia pénzügyvilágot a kölcsön megadására bírja és állítólag sikerült is a legelső házak egyikét rábírnia, hogy a pénz előteremtésénél a vezető szerepet elvállalja.

Viszály Franciaország és Marokkó közt.

Páris, május. 6. Több lap azt írja, hogy a marokkói szultán a tuati törzsfőnököknek, akik segítséget kértek tőle, levélben kijelentette, hogy Franciaországgal nyílt ellenségeskedésbe nem bocsátkozhatik, de megparancsolja a marokkói határtörzseknek, hogy a francia területre való szakadatlan betörésekkel akadályozzák meg Franciaországnak Dél-Algírban való katonai műveleteit. A tengeri francia követet megbízták, hogy e levél tárgyában felvilágosításokat követeljen és a D' Assas cirkálóhajót Tangerbe küldték, hogy a követelésnek nagyobb súlyt adjon.

A japán udvarból.

— május 6.

A következő érdekes dolgokat írja egy francia lap: Nem sokat beszélnek erről a távoli, titokzatos udvarról, mely pedig sok tekintetben érdekes és pedig hagyományai, költészet és ama modern szellem révén, mely ott egyre nagyobb tért hódít.

Monczuhita császár a legszerényebb és legokosabb mikádók egyike. kiket a történelemből ismerünk. Ő lehetett volna, az 1868-iki restauráció után, épúgy mint mások, deszpota de ehelyett inkább szelíden uralkodott és így népének rokonszenvét sokkal inkább megnyerte.

Magas termetű, deli alak a mikádó, aki tábornoki egyenruhájában nagyon jól fest, de ritkán látják, mert csak a parlament megnyitásánál és különös ünnepély alkalmával szokta a császári kertek területét elhagyni.

A régi japán császárok alatt, ha a mikádó kocsija az utcán megjelent, minden japáninak el kellett tűnnie, vagy hátat fordítani a kocsinak, ami ott a legnagyobb tisztelet jele.

Monczuhita császár ezt az ősi szokás megszüntette, de minthogy a lakosság még nem szokta meg az új etikettet, a régi hagyomány gyakran ellentétbe kerül a modern fölfogással és emiatt a császár egy ízben komoly veszedelemben forgott.

A császár kocsija egy vasuti átjárón haladt át, amikor ép egy vonat közeledett. A pályasínról nem merte a sorompót a császár előtt

leboocsátani, a mozdonyvezető pedig későn vette észre a dolgot arra, hogy a vonatot megállítsa. A császár mintegy csoda által menekült.

Odahaza a császár nagyon sokat dolgozik, mindenről információt kér, ami országában vagy a külföldön történik és sűrűn ad kihallgatásokat. Minthogy azonban anyanyelvén kívül más nyelvet nem beszél az európai diplomatakkal nem sokat érintkezhet.

A császárnét, ki Japán legelőkelőbb családainak egyikéből származik, jóság miatt általában tisztelik. Már 57 éves a császárnéde ama ritka asszonyok közé tartozik, akikről azt szokták mondani hogy sohase vénülnek meg.

A császárné az irodalomnak nagy pártolója és maga is verseket ír, élén minden nemzeti jótékonyági intézménynek és amikor Japán Chinával hadat viselt, a sebesültek ápolásában magn is résztvett.

Különlélek.

+ Amerikai kritika. A new-yorki állami egyetem tagjai, kik a közoktatásügyi bizottságot alkotják, elhatározták, hogy kiválogatják a festészet, szobrászat és építészet legszébb száz remekét, melyeknek a hivatásuk lesz az iskolákban közszemlére kitűgessztve, fejleszteni a yankee-csemeték művelését. A hetvenöt tagból álló jury, melyben a legkülönbözőbb osztályok, és nézetek képviselve voltak, hozzáfogott az első válogatáshoz. Az összeállított próbajegyzék azonban ugyancsak megváltozott alakban került ki a szakértő bizottság kezeiből. A bizottság az egyes eseteknél kitéte a visszautasítás okát is. A Milói Vénuszt meztelensége miatt vetették vissza. Rafael Sixtini Madonnáját, Madonna della Sediáját, Murillo Szeplőtelen fogantatását, Corregio Imadását és Tizian Mennybe menetelét azért törölték, mert ezeken a z s i d ó k e s e t l e g m e g ü t k ö z n é n e k. Meissioner 1807 jét megrázó zért nem fogadták el, mert könnyen felköltheti a háboru gondolatát. Burne Jones Arany lépcsőjét affektálnak és fennhéjázónak találták. Oshua Rey nold Angyalifőjét hasonló sors érte, mivel szép, de nem elég erőteljes és végül Leonardo da Vinczi Utolsó vacsoráját nem találták méltónak arra, hogy megnézzék. A jeles bizottság különben csak három évig működött, míg ezt a bölcs választást megejtette.

+ Kiváncsiság. Hiszen azt mondtad, Elza, hogy sohasem felelsz többé Géza leveleire. — Tizenkét levelét hagytam válasz nélkül, a multkoriban félbehagytott egy mondatot és megkérdeztem tőle, hogy mit értett az alatt?

Hasznos tanácsadó.

Ruhafehérités. A klórmészszel való fehérítés könnyen rongja a ruhát, ha nem tudnak vele jól elbánni, de a következő eljárás szerint a ruha szép fehér lesz és egy cseppet sem romlik. Három rész erős borszeszt és három rész terpentintolajat összeöntünk s jól megrazduk: egy kanna kékitő vízbe öntünk belőle két evőkanálnyit, aztán a szabadban vagy világos helyiségben megszáritjuk.

Sűrű tej. Aki tehenet fejt, nagyon helyesnek teszi mikor körülbelül a tejmennyiségnek háromnegyed része ki van fejeve, ha azt félre teszi és a hátralévő tejet külön edénybe esurgatja, mert a tej utoljára sokkal sűrűbb és kitűnő tejszín képződik rajta. Tessék megpróbálni.

Tentafolt és irás eltávolítása. Ha valamely tentapecsétet vagy irást akarunk a papisot

ról eltávolítani annak megrongálása nélkül, el kell készítenünk egy e célra való folyadékot. 20 gramm klórmészszel 30 gr. destillált vízben feloldjuk és addig hagyjuk állni míg a folyadék teljesen tiszta és átlátszó. Ekkor ötöt üvegpalaczkba öntjük és adunk hozzá 5 gr. eczetsavat. Az üveget erősen betugaszolva szekrényben tarjuk, ha pedig tartalmát használni akarjuk vékony szőrcsattal kenünk belőle a peocsétre és fehér itatóspapírossal föl itatjuk.

Csuklás ellen. Apró gyermekeknek kevés porcukrot adunk a szájukba. Nagyobbak aprókortyokban vizet isznak, miközben néhány percig visszatartják a lélegzetet. Jónak mondják 1—2 evőkanál melegített bor vételét is.

CSARNOK.

A méregkeverők.

— Regény a népelethől — 54.

Írta: Szini Péter.

XXII.

Kényszer helyzet.

Három napja mult el az élvezetes kereszteslőnek és Veresfalvi még mindig ott tartózkodott Makkos házában, nem csekély bosszúságára az egész háznépnek.

Makkos Lászlót már az is szerfelett bántotta, hogy a régi cimborá batorkodott megtisztelni földi hajlékában. Azomban végre is meggyőzte magát. Hiszen talán csak látogató képen jött. Ha vége lesz a mulatságnak, — majd csak odább-áll.

Amde a feltételében erősen csalakozott. A hü barátának bizony eszeágában sem volt, hogy megfordítsa a szekeret rudját.

Ugy viselte magát, mintha otthon volna s cseppet sem zsenirozta, hogy a házbeliék oly komor tekintetet vetnek reá.

Tudta, hogy hatalmában van az egész család, hogy csak egy szót kell elejtenie és börtönbe vándorolnak. E fensőbbiség érzete hát még feljebb csigázta szemtelenségét.

Nem ügyelt semmire, nem törődött sem mivel. Még a szegény Vályog Mihályról is teljesen elfeledkezett a jómódban.

Mikor ugyanis a börtönből kiszabadult, Vályog Mihály, ki elbeszélte előtte élettörténetét megbízta, hogy beszéljen feleségével s adja tudtára a dolgot.

Veresfalvi teljesen elfeledkezett e megbízatásról, de meg ha eszébe jutott volna, sem felelhetett volna meg neki, mert Gulyás Miska állítása szerint Boris asszony elűnt Makkosról s jelenleg Kölesden tartózkodik.

Ő meg most nem érzett kedvet ahhoz, hogy Kölesdre menjen, hol oly jó hirt hagyott hátra.

A napok meg futottak tovább. Hetek, hónapok teltek el a nélkül, hogy Veresfalvi más gondolat ütötte volna meg.

Makkos László csaknem szétpukkant már a haragtól.

Egy reggelen aztán végét-érte türelme s bement a szobába, hol Veresfalvi édes önfeledtségben pipázgatott.

— Isten hozott! No, ülj le! — fogadta a belépő Makkost.

Makkost e fogadás még jobban felingerelte Veresfalvi ellen.

— Kedves barátom! — szólalt meg alig rejtető haraggal. — Én ugyan nem sajnálom tőled az ellátást, meg a szállást, mindazáltal szeretném tudni, hogy mit is akarsz te voltaképen?

— Már hogy én?... Eszemben sincs hogy akarjak valamit! — felelt Veresfalvi a legnyugodtabb hangon.

— Azért kérdezem, mert ime: hónapok teltek el, mióta idekerültél hozzánk. Én azt

1901
hittem, hogy
tél be háza
jelét, hogy
— Hát
vozni akarok
— Ne
— Ne
lem?... M
rőtökben.
Makko
haragtól.
— Hát
fojtott hang
— Es
csuálnék e
— De
hogy itt t
hozzá?...
— Má
Kuvik Katá
— Az
Téged meg
csisomnak.
— No
nem jöttem
mint jóbara
— Az
meg Makko
a kelletlen
— De
jünk kissé
— Mit
— Va
tani neked,
kenyeredet
— No
kiváncsi va
Veres
barát harag
egymást.
— Ha
jelentem k
— Ha
tem én?

Kunz
czégn
női
selyen
iger
Mara
rendk

Vila
Pa
GRA

hittem, hogy te csak látogatóképen tekintetél be házamhoz, de azóta épen nem adod jelét, hogy távozni óhajtanál.

— Hát nem is mondtam én, hogy távozni akarok.

— Nem-e? képedt el Makkos.

— Nem hát!... Hüllöttad valaha tőlem?... Megvallom: jól találok magam körötökben.

Makkos László szemei vérbeborultak a haragtól.

— Hát mit szándékozol tenni? kérde fojtott hangon.

— Eszem, iszom, pihenek!... Mit csinálnék egyebet?

— De már azt csak nem tehetem én, hogy itt tartsalak! Mit mondana a világ hozzá?...

— Már én azt nem tudom!... Hát Kuvik Katahoz mit szólt?

— Az más! Az cselédképen van itt!... Téged meg csak nem fogadhatlak meg kocsisomnak.

— Nojszen még csak az kellene!... Én nem jöttem hozzád cselédül. Itt tartózkodom, mint jóbarátod, míg kedvem tartja.

— Az semmiképen sem lehet! — jegyzé meg Makkos, ki mindenáron ki akarta turni a kelletlen vendéget.

— Dehogyan! Ül le csak és beszéljünk kissé nyugodtan.

— Mit beszélnek?

— Van ám miről! Be akarom bizonyítani neked, hogy korántsem ingyen eszem kenyeredet.

— No, erre a magyarázatra magam is kíváncsi vagyok.

Veresfalvi felállott székéről s a két jó barát haragtól villámó szemekkel méregette egymást.

— Hát édes barátom, legelőbb is azt jelentem ki, hogy tudom minden dolgodat.

— Hát hiszen azt tudhatod. Mit tettem én?

(Folyt. köv)

318 szám.

Az „ISTVÁN“ gőzmalom társulat gyártmányainak ÁRJEGYZÉKE.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított a 1887. június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokhoz vonatkozó egyezmények szerint.

Itt helyben, kötelezettség nélkül.

Készpénzfizetés mellett, zsákkal	együtt
A. Asztali dara nagysomü	100 kiló 28. 60
B. Sainte " aprószemü	27. 60
O. Király liszt	27. 60
1. Lángliszt kivonat	26. 60
2. Elsőrendü szemlye liszt	26. —
3. Zsemlye liszt	25. 20
4. Elsőrendü kenyér liszt	24. 80
5. Közép kenyér liszt	24. —
6. Kenyér liszt	22. 20
7. Barna kenyérliszt zsákkal á 70 kg	20. 20
8. Takarmány liszt	12. 60
11. Finom korpa zsákkal á 50 kg.	9. 60
" " " " " " " " " " " "	8. 80
12. Durva " " " " " " " " " "	9. —
" " " " " " " " " " " "	8. 60
Csírke " " " " " " " " " " " "	8. —

Debreczen, 1901. május 7.

* Az arak korona fillérben számítottak.

SZOBRÁNCZ GYÓGYFÜRDŐ

gyomor- és májbetegek magyar Karlsbadja.

Fürdő megnyitás május 15-én.

Ezen — a maga nemében páratlan — gyógyfürdő négy ásványos forrásának *hidrogén-szulfid* vizet biztosítja; mindennemű bőrküritésekben; gyomor és májbetegségben, csúszos és köszvényes bántalmaknál daganatok vértörlés, szemgyógyulás, nemibajok és kövérség ellen. A fürdő területén levő forrás a szemekre rendkívül gyógyerővel bír.

A legújabb nagymérvű újítások és átalakítások ezen kútvíz s rendkívül előnyös fekvésű fürdőt úgy kényelem szempontjából, valamint egyáltalában minden tekintetben olyanra emelték, hogy a legvalóságosabb igényeket is kifogástalanul kielégíteni képes.

Könyvtárral, zongorával, ellátott közös társalgó, valamint külön férfi és női termek. Igen szép étkező helyiségek, kútvíz konyhával s mérsékelt arakkal. A fürdő összes vízvezeték, szivattyúk stb. gőzüzemre rendezettek be.

Vasuti állomások: Ungvár és Nagy Mihály, honás kényelmes bérkocsik közlekednek. (1^{1/2} óra)

Ezen kútvíz gyógyvizet üvegekben több évig is megtartja gyógyerőjét, miért is azt a beteg otthon is sikerrel használhatja. Ára: egy nagy láda 40 üveggel á 1 literes üvegekben a fürdőben 7 ft, kisebb láda ugyan olyan 20 üveggel 4 ft. A visszaszállítás vasuti kedvezményekben részesül. Megrendelések a „Fürdőigazgatóság“ czi üzenők; Budapest EDESKUTY L-nál kaphatók.

Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig

Ideiglenes fürdőorvos dr. Russay Gábor Lajos járásorvos. — Szobráncz, 1901.

A fürdőigazgatóság.

1079. sz.,
1901. élv.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszter ur, az 1901 évi április hó 11-én 9498 F. M. V. szám alatt kelt rendeletével a debreczeni kir. ítélőtábla elhelyezésére szolgáló állami épület lépcsőháza megnagyobbításának és gerendákra nyugvó téglaboltozattal leendő ellátását, a leszakadt parkányzat újra építését s az egész lépcsőház kifestését 1730 korona 98 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat foganatosításának biztosítása céljából az 1901 évi május hó 23-ik napjának d. e. 10 órájára a kir. ítélőtábla elnöki utkarának hivatali helyiségében tartandó zárt ajánlati versenyirányalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhívtnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elváltására vonatkozó 86 k. 55 fillér bánatpénzzel ellátott, két tanu előtt aláírt, vagy hitelesített aláírásával ellátott zárt ajánlataikat, a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a kir. ítélőtábla elnöki titkárához nyujtsák be.

A bánatpénz nélkül, továbbá távirati pót vagy a kitűzött időn túl beadott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó művelet, valamint a vállalati feltételeket is magában foglaló szerződés tervezete, a kir. ítélőtábla elnöki irodájában, a hivatalos órák alatt naponként megtekinthetők.

Az ajánlatok felett a kir. ítélőtábla illetve a nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszter ur szabadon dönt a azok egyikéhez sincs kötve.

Debreczen, 1901 április 27.
Bernáth Elemér.
A kir. ítélőtábla elnöke.

Kunz József és Társa

cézgnél, kisteplombazár

A legújabb

női ruhaszövetek,

selyem áruk mosó kelmék

nagy választékban

igen jutányos áron

szerezhetőek be.

Maradék és kiselejtett **ARUK**

rendkívüli leszállított áron

adatnak el

HEGYI ÉRTELEM

VEGYTANI INTÉZETE

A KRISTÁLY

SZTLUKÁCSFÜRDŐ

HEGYIFORRÁS

IGENTISZTA

BICARBONAT

ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ

FÜSZERKERESKEDESEK

VENDEGLÖK

ÉS MINDEN VASUTI

ÉTKEZŐKÖCSIBAN.

„Több száz orvos által ajánlva kiváló“

A legízletesebb és legolcsóbb ásványviz

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Singer varrógépek nélkülözhetetlenek a háztartás és iparban.

Singer varrógépek mintaszerűek szerkezet és kivitelben.

Singer varrógépek a gyárüzemben legelterjedtebbek.

Singer varrógépek utólérhetetlenek szolgálati képességben és tartósságban.

Singer varrógépek a divatos műhímzésre a legalkalmasabbak.

Ingyen oktatás a divatos műhímzésben is.

A Singer Co. varrógépei világhírneket a kitünő minőség és nagy szolgálati képességük kiadó eladás, az előkelő kitüntetések minden kiállításán és majdnem 50 éves fennállása a gyárnak a legbiztosabb garanciák gépeink jóságáért.

Singer elektro-motorok, különösen varrógépek hajtására, minden nagyságban.

Singer Co. varrógép részvénytársaság

Debreczen, Piacz-utca 42.

Világkiállítás
Páris 1900.
GRAND PRIX.

Debreczen.

Csak két nap.

Szombaton május 11 és Vasárnap május 12.

BARNUM & BAILEY

a világ legnagyobb látványossága.

Óriási amerikai mulatóhely.

50 év óta Amerika büszkesége

Jelenleg a Continensen körutazást tesz.

67 óriási enjárt külön e célra épített vasuti kocsijával mely 4 teljes vonatott képez, A teljes „Ensemble” 12 hatalmas sátor pavillonban lesz kiállítva, melyeknek legnagyobbika körülbelül 12.000 kényelmes ülőhelyet foglal magában.

Naponta 2 előadás, délután 2 és este fél 8 órakor. A megnyitás 1 és fél órával az előadás előtt történik, hogy a nagy közönségnek alkalma legyen az élő csodaembereket, a három elefánt csrdát és a kettős állatseregletet megtekinteni.

Számtalan, összehasonlíthatatlan és utánozhatatlan, vakmerő, félelmet nem ismerő mutatvány. A fellépő művészeknek mindegyike

mester a maga szakmájában. Minden művész egy esik llag. Az arénában bemutatott mutatványok mindegyik egy egy meglepetést képez. Minden valóban egészen új, tökéletes és eddig még sohasem lett bemutatva.

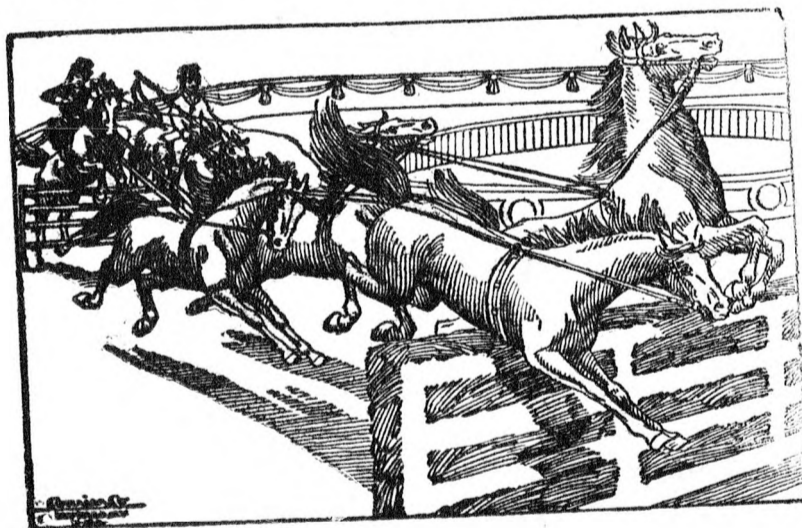
Emberi elme által elgondolható leghatalmasabb és legnagyobb látványosság, 3 nagy lovas mutatvány bemutatására szolgáló „maffe” ban, 2 hatalmas szinpaddal, és egy majdnem mérhetetlen hosszú futópályával, 3 óriási terjedelmű légtornászati térséggel.

Egy egész állatsereglet, idomított vadállatokkal.

Mindenféle fajtájú versenyfuttatás, erőművészeti mutatványok, légművészet, a földön és levegőben való tornaművészet bemutatása és új meglepetések. A bajnokok erejének megfeszítő igyekezete az ügyesség által elért recordok megdöntésére. 70 gyönyörű lónak egy „Manége”-ban való elővezetése, 400 kitűntett lónak kiállítása, 3 csorda legkitűnőbb idomított elefántnak, 3 porondon egyidőben való elővezetése, 20 nemzetközi némajátékos bohócz.

Egy igazi világkiállítás modern láttnivalókkal **ezirkusz. Hippodrom. Állatsereglet.**

Idomított állatok kiállítása.

1000 férfi, asszony s ló.

Törpék, tetováltak, kardnyelők, egy hölgy hosszú hajjal s teljes korszakállal, egy kutyafejű gyermek, kéz nélküli emberek, jonglőrök, 1000 eredeti különös dolog és csodálatra méltó előadások. Egy majdnem vég nélküli sorozata a legújabb produkcióknak, merész, félelmet megvető mutatványok, melyek eddig sehol sem voltak láthatók s melyek most legelőször lesznek a közönségnek bemutatva.

Helyárok az ülésük fekvése szerint:

Belépés ülőhelylyel 1 kor. 20 fill. és 2 kor. 50 fill., zárt szék 4 kor., fentartott hely 5 kor. páholy szék 6 kor.
A helyek mind számozva vannak az 1 kor. 20 fill. és 2 kor. 50 fill. helyek kivételével. A jegyek megnyitáskor a bejárónál kaphatók, 10 éven aluli gyermekek az összes helyeken, kivéve az 1 kor. 20 fill. helyet, a felét fizetik, elővétel csakis 5 és 6 koronás az előadás napján, Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Plac-utca 20.

Egy belépő jegy az összes hirdetett láttnivalóhoz egy és ülő-helyre érvényes.

Előadások: Nagyváradon május 9-én, Nyiregyházán május 13-án.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre könyvnyomdájában.